

Hen nesorat hen anchichay eHebreo

Nesoratto way sorat hen anchi tawén way 68 no achi 67 ménat way maid nangammu no henon nangensorat. Yag netongpar hen anchichay Judio way cha omafurot an Jesu Cristu ngém gapon chacha mapap-aligatan, chacha engay-an hen afurotcha an Jesus yag magat mamfangadcha hen anchi orchin Moses. Wat emparawag hen antoy sorat an chicha way ah Jesu hen kafud-asan paat hen aminay torachén hen anchichay Judio te hiya paat hen namayang hen egadya nangatngato agé no hen anchichay anghel ya profeta ya uray ah Moses yah Abraham way pongarcha paat way Judio.

*Ah Jesu Cristu hen nangempaka-ammu hen alen
Apudyus
Juan 1:1-18*

¹ Ad namenghan, kankanayén way empaka-ammun Apudyus hen alena hen anchichay profetana way maid agé achina enkaman way nangempaka-ammu an chicha ta chicha hen mangimfaga hen anchichay anap-otaaw way Judio. ² Ngém ad uwan, ah Jesu Cristu way anà Apudyus paat hen nangempaka-ammu an chitaaw hen alen Apudyus way ah Jesu Cristuwanchi, hiya hen anchi nangempafiyangan Apudyus way nangamma hen egachay wacha,

ya hiya agé hen nangimpiyarana way mangen-awa hen angamin. ³ Yag hiya agé hen mangil-antaaw hen aminay kaenammay Apudyus way maid mepaniyana te hiya hen kapachongna paat, te hen egachay wacha an Apudyus, wà-acha agéchi an Jesu Cristu. Ya hiya agé hen manetengngel hen angamin gapoh mannakafalin hen alena. Yag angkay narpas hen namayachana hen kacharos an hen fasortaaw way tatagu, namfangad chillu ad uchu way i tummùchu hen pachawanan hen anchi kangatowanay Are way Apudyus way mètoray an hiya.

Nangatngato ah Jesu Cristu no hen anghel

⁴ Nangatngato ah Jesu Cristu no hen anchichay a-anghel way hen kail-ana, te napatpateg chillu hen ngachanna way inidchat Apudyus an hiya.

⁵ Te maid imfagfagan Apudyus hen uray heno way anghelna way mangaliyén,

“Ad uwan, hea hen anào te haén hen namfalin ah amam.”

Yag faén agé anghel hen nangaryan Apudyus hen anchi ekatnéén,

“Ad uwan, mamfalinà ah amana yag hiya, mamfalin ah anào.”

⁶ Yag hen anchi agé tég-angay mangempaliyan Apudyus hen anchi kachachayaw way anàna hen antoy lota, imfagana hen anchichay anghel way mangaliyén,

“Amin-ayu way a-anghel-o, masapor chayawényu hiya.”

⁷ Waman hen mepanggép hen anchichay a-anghelna, imfagan Apudyus way mangaliyén,

“Hen anchichay a-anghel-o, chichachi hen alepan-o way fafà-arê. Yag ah mangammaancha hen epa-ammà an chichaat mafalin agé mamfalinê chicha ah kaman yawyaw ono apoy.”

⁸ Waman agé hen anchi anàna, ekat Apudyus an hiyéén,

“Heay Apudyus, ammag maid péppég hen mantorayam ah ing-inggana, ya ammag memènonng ya malilimpiyu hen ekamanno way mantoray. ⁹ Yag achim paat laychén hen laweng te hen anchichay usto ya ammay yanggay hen laychém. Wat gapon hiyachi, haén way Apudyus, emparaylayad-o hea yag empangatò hea ah nangatngato no hen amin anchichay tapenay nan-angato.”

¹⁰ Yag wacha agé hen ihay enalen Apudyus hen anchi na-awagan ah anàna, ekatnéén,

“Hen anchi péspés-éyna, heay Apudyus hen anchi nangamma hen antoy lota ya umat agé hen egachay wachad uchu. ¹¹ Yag uray ta mapéppég amin cha nadchi way enam-maam ya maumahcha, an-a chillug achi, te mawawà-acha-a ah ing-inggana way maid péppégno. Waman hen anchichay enam-mamat umchah hen maropa-ancha way kaman hen maropa-an hen lumfong. ¹² Wat annog kaman kopenén cha nadchi ah margam ah faru way kaman hen mangopenam hen lumfong. Ngém hea, ammag maid kapargam, te an-ag hihiyya ah ing-inggana

way uray ah katawétawénén, ammag maid péppég hen ataguwam.”

¹³ Ya maid agé imfagan Apudyus ah uray heno way anghelna ah kaman hen anchi imfagana hen anchi anàna way ekatnéén,

“Mìtutùchua an haén hen antoy kachachayaw way pachawanan-o ta an-og epa-afà an hea hen egachay kafusorno ah kaman annog mam-papattorawan chicha.”

¹⁴ Wat maid kaman ancha nadchi ah enar-alen Apudyus hen uray heno way anghelna, te hen anchichay anghelna, ancha yanggay chan sérfi an Apudyus way kamancha alepanna way fafà-aréna way i tomorong hen anchichay tatagu way napele way mahara-an.

2

Hen kahara-an hen tatagu

¹ Wat no yachi hen kenangaton Jesu Cristu, ammag kaskasen way masapor epapatetaaw way mamangchén hen anchi loohtaaw chengngar ta achi matengew hen afurottaaw. ² Te kaman hen anchi orchin Apudyus way empaka-ammun hen anghel an Mosesat masapor ma-afurot paat gapoh kenatot-owana, yag heno way nanlabrab-sengat sigurachu hen kachusaana ah assong hen lenabsengna. ³ Wat no yachi hen cha nekaman mepanggép hen imfagan hen anhel, ay ammoh achi kaskasen hen kachusaan no achitaaw paganano hen anchi tot-oway kahara-an way ah Apo Jesu Cristu paat hen nangimfaga. Te ah Apo Jesu Cristu met hen pés-éy nangempaka-ammu

hen anchi kahara-antaaw, yag hen anchichay nanangngar an hiyaat, chicha agé hen nanàchég hen kenatot-owana an chitaaw. ⁴ Yag uray agéh Apudyusat tenàchégana hen kenatot-owan nadchi hen anchi nangempàil-ana hen kahahaang way sinyar ya hen nankarakarase way kaskascha-aw. Yag annaat agé adchan hen chichachiy tatagu ah kafaelasan way narpon Espirituna way hen nangempàchangana an cha nadchiyat, egad hen laychéna ah kafaelan hen iha ya iha.

Ah Jesu Cristu hen nafud-asan hen kahara-an hen tatagu

⁵ Hen anchi chani epaka-ammu an chàyu wat mepanggép hen anchichay mantoray hen anchi faru way lota ah pegwana. Yag faén agé hen anchichay anghel hen piniyar Apudyus way mantoray te hen tatagu. ⁶ Te yachi hen laychéna anchi nesosorat way alena way aryén way ekatnéén, “Apudyus, ammag kahahaang hen wachan hea, te nokay paat lawan sérfin hen tatagu way annog haham-én chicha. Yag henocha agé paat ah annog hahallimunan. ⁷ Te enammaam chicha ah nafabfafa no hen anchichay anghel yag achiyat agé mahen-awniyan yag empangatom chicha way kaman hen kenangaton hen are way am-ammay ya machachayaw. ⁸ Yag annowat agé ammaan chicha ah mantoray hen egachay enammaam.”

Yahan nesosorat, yag gapo ta imfafaggan Apudyus way maid achi etorayan hen tatagu, wat ma-awatantaaw way umchahchi way

etorayancha hen egad. Ngém ah katot-owana, cha-an mepachahchi te ingganad uwan, maid met innilataaw ah tatagu way ammag cha mangentoray hen egachay enammaan Apudyus. ⁹ Ngém wacha chillu hen ihay tagu way nafudasan amin cha nadchi way hiya ah Jesus. Te hen nekaman an hiyaat, na-ammaan ah tatagu ah hen-aketan way nafabfafa no hen anchichay anghel. Yag na-ammaanchi gapo yanggay hen ség-ang Apudyus ta mafalin matéy ah fayad hen fasor hen aminay tatagu. Wat ad uwan, gapon anchi nangidchatana hen acharna way mapàpàngang ya matéy, ammag nepangato agé hiya way machachayaw.

¹⁰ Ah Apudyus way nangempa-amma hen angamin ah machayawana, laychéna way ammag chuar hen mamfalin ah anàna ta mèawacha agé hen kaenammayna. Wat hiyachi, nenèngong ya nalilimpiyu hen anchi nangemparufusana hen mapàngangan Jesus ah ka-ammaan nadchi. Te hen anchi napàngangan Jesus, yachi hen kail-an hen térén way kaenammayna way maid chumsekna, yag hiya hen fumùnagan hen kahara-antaaw.

¹¹ Wat ah Jesus hen anchi nanaros hen fasortaaw way tatagu.

Wat chitaaw way nacharos an hen fasorna ya anat agé ah Jesus way nanaros, an ihà-an hen Amataaw amin way hiyah Apudyus. Yag gapon hiyachi, achi fumiin ah Jesus way mangimfilang an chitaaw ah e-enawchina. ¹² Kaman hen anchi nesosorat ad namenghan way ekatnéén,

“Heay Apudyus, epachamag-o hen mepanggép an hea hen antochay e-enawchì ya

ekankantà agé hen chayaw-o an hea hen
chà mỳyamongan an chicha.”

¹³ Yag hen ihay inyalen Jesus agé, ekatnéén,

“Haén agéat manchinlà ah Apudyus.”

Yag anat agé hen iha way ekatnéén,

“Antoyanà ya antoyancha agé hen a-anà Apudyus
way emporangna an haén.”

¹⁴ Yag hen anchichay a-anà way cha aryén Jesu Cristu, wat chitaawchi way tatagu way wachan acharna way mafalin matéy. Wat yachi hen nangar-an Cristu hen acharna way kaman hen achartaaw ta mafalin agé matéy. Te hen anchi natéyana, yachi hen nangafa-ana an Chumunyu way po-on hen matéyan hen tatagu ah mesenaancha an Apudyus. ¹⁵ Yag hen nangafa-an Jesu Cristu an Chumunyu, yachi agé hen kaman nanganana hen égyattaaw way tatagu way matéy, te nanepod hen natatagguwantaaw wat kaman paat finafarud Chumunyu chitaaw te antaaw ammag émé-égyat way matéy. ¹⁶ Wat hiyachi, narawag way amin hen enkaman Jesu Cristu wat faén ah nanorongana hen anchichay anghel te ah nanorongana paat an chitaaw way tatagu way mifilang ah ganà Abraham. ¹⁷ Wat yachi hen kasaporan Jesus way mamfalin ah tatagu way kapa-chongtaaw paat way sosnodna, ta lènééna agé hen aminay chataaw lènéén way tatagu. Wat ad uwan, hiya hen menangség-ang way kangatowan way pachi way arontaaw an Apudyus, ya natalek way manàchég an chitaaw te hiya hen namayad hen fasortaaw way tatagu. ¹⁸ Yag gapo ta narak-amna paat hen ligat hen tatagu ya umat agé hen cha eka-

man Chumunyu way mangawis hen tatagu, wat innilana hen ekamanna way manorong hen heno way cha mapap-aligatan ya hen cha mapachas way ma-awis.

3

Nangatngato ah Jesus no ah Moses

¹ Hiyachi, chàyu way sosnod way cha omafurot way chinutokan agé Apudyus ah mantataguna, antaaw ammag haham-én paat ah Jesusanchi way pongar hen afurottaaw, te hiya hen hennag Apudyus ah kangatowan way pachi way i mangaron an chitaaw. ² Yag ah Jesus agéat natatallek paat te ena-abfurotna ah Apudyus way namiyar an hiya way kaman agé hen kenatalek Moses way nangamma hen aminay nipiyan an hiya. Ya ah Moses, napiyar way mansérfi hen anchichay anap-otaaw ad namenghan way naawagan ah ahimfaryan Apudyus. ³ Ngém nangatngato chillu ah Jesus no ah Moses way hen aligna, nangatngato chillu hen anchi tagu way nangamma hen faréy no hen anchi faréy way enammaana. ⁴ Yag aminay faréy, wacha totowa hen nangamma. Yag hen anchi nangamma hen angaminat ah Apudyus way hiya chillu hen nangamma hen tatagu. ⁵ Yag ah Moses, ammag natalek tot-owa way nangamma hen aminay imfagan Apudyus ah kaman alepanna way mansérfi hen anchichay tataguna way chicha, na-awagancha ah faréyna. Te ah Moses, imfagafagana hen empaka-ammun Apudyus way mammaan ah tapen chi ag-agaw. ⁶ Yag kaman agé

ah Jesu Cristu, te ammag natatallek agé, ngém faén an alepan te anà paat Apudyus hiya way hiya paat hen ap-apon hen hiyachiy faréy Apudyus. Yag chitaaw way cha omafurotat, chitaaw hen anchi kaman faréyna non antaawat an epapate hen afurottaaw way achitaaw iyang-anggayan hen namnamataaw an Jesu Cristu way yachi agé hen chataaw ichayaw.

Hen man-inungaran hen tatagun Apudyus

⁷ Wat hen ekamantaaw, antaaw yanggay ammag papannaagén hen anchi nesosorat way intugun hen Espiritun Apudyus hen nangaryanéén, “Hen anchi mangngaranyu hen ifagan Apudyus an chàyü, afurotonyuwat koma hen hiyachi. ⁸⁻⁹ Ta achiayug an songsongellan way kaman hen anchichay anap-oyu ad namenghan hen anchi kawad-ancha hen anchi chanak way ammag nangachi hen laychén Apudyus. Te tàén émméy ah opatporo way tawén hen nangi-il-ancha hen enkaman Apudyus way tommorong an chicha, ancha chillug cha pachapachasén hen kenatot-owan hen enalena. ¹⁰ Wat yachi hen ammag ommaningarngaran Apudyus an chicha te anchag térnén way mangamma hen wachan chicha way anchag achi anapén no heno hen laychén Apudyus. ¹¹ Wat ensapatan Apudyus ah aningarngarna way mangaliyén, ‘Achi pagpaghépen chicha ah ing-inggana way mì-inungar an haén hen antoy lugar way ensasagganà para koma an chicha.’ ”

¹² Wat hiyachi, chàyü agé way sosnod way cha omafurot, masapor agé maid koma an chàyü hen laweng way hamhamà way ammag mangachi hen mangafurotan an Apudyus. Te hen halenonot nadchiy hamhama-at annag manchùgan ah Apudyus way natattagu ah ing-inggana. ¹³ Ta hen ekamantaawat koma, ammag enag-agaw way ingganah kapéppégan hen ag-agaw, antaaw yanggay ammag man-ahetennorong ah afurot ta maid koma marokop an chitaaw way mangammah laweng ah mangelaprapowan hen somngelan hen hamhamàna. ¹⁴ Te sigurachu way mètatappetaaw amin an Jesu Cristu no antaawat an epapate way mangentoroy hen anchi ustoy afurottaaw inggana hen anongoh hen ag-agaw. ¹⁵ Yachi hen laychén hen anchi nesosorat way aryén way ekatnéén,

“Hen anchi mangngaranyu hen ifagan Apudyus an chàyü, afurotonyuwat koma hen hiyachi, ta achiayug an songsongellan way kaman hen anchichay anap-oyu ad namenghan way ammag nangachi hen laychén Apudyus.”

¹⁶ Wat hamham-ényu ngén no henocha hen anchichay nanangngar hen imfagan Apudyus yag ancha chillug achiyén. Ay faéncha hen anchichay anap-otaaw ad namenghan way enetnod Moses hen nangenlayawana an chicha hen kenalepancha ad Egipto. ¹⁷ Yag henocha agé hen anchichay nangempa-aningarngar an Apudyus ah opatporo way tawén no faén ammag chicha chillu way anchag cha fummasofasor yag nan-

atéycha amin ah chanak gapon fasorcha. ¹⁸ Yag henocha agé hen anchichay tatagu way nangen-sapataan Apudyus way achina epagpaghép hen anchi lota ah man-inungarancha koma. Maid kasen no faén chillu hen anchichay anap-otaaw way ammag achi omafurot. ¹⁹ Wat mailataaw way gapo hen anchi achicha mangafurotan hen imfagan Apudyusat yachi hen iggaycha mepaghépan hen anchi lugar way empopostana ah man-inungarancha koma.

4

¹ Ngém tàén no hiyachi, é-éttégna chillu ad uwan hen anchi empopostan Apudyus way mì-inungan an hiya. Wat masapor ar-arwachantaaw te magat wacha an chitaaw agé hen ammag achi makaghép. ² Te chitaaw, chengngartaaw met hen anchi ammayay chamag way kaman agé hen nangngaran hen anchichay anap-otaaw ad namenghan. Ngém chicha, maid sérfin hen nangngarancha te iggaycha chillu afuroton. ³ Yag chitaaw, gapon ommafurotantaawat yachi hen mepaghépantaaw hen anchi man-inungan way empopostan Apudyus. Ngém mepanggép hen anchichay achi omafurot, imfagan hen anchi nesosorat way alen Apudyus way ekatnéén, “Anà ammag cha ma-aningarngar an chicha hen anchi achicha omafurotan, wat ensapata way achì pagpaghépén chicha ah ing-ingana way mì-inungar an haén.” Yachin imfagan Apudyus, tàén loohna ensasagana hen anchi man-inungan nanepod hen nangammaana hen antoy lota. ⁴ Te lempas

Apudyus hen egachay enammaana hen unig hen énémay ag-agaw, yag anat man-inungar hen anchi ma-apitu way ag-agaw way yachin imfagan hen anchi nesosorat way ekatnéén,

“Hen anchi ma-apitu way ag-agawat nan-inungar ah Apudyus te lempasna hen aminay enammaana.”

⁵ Wat uray no nanarpas hen anchi enammaana way man-inungaran, imfagana chillu hen anchichay anap-otaaw way ah ing-ingganaat, achi mafalin way hénggépcha way mì-inungar an hiya. ⁶ Te chicha, tàén chengngarcha hen anchi ammayay chamag, anchag iggay chillu afuroton, wat yachin achicha mepaghépan. Ngém wachacha chillu hen tapenay tatagu way mafalin mepaghép. ⁷ Yag hen ka-ammuwana, te imfagan Apudyus way wacha hen kasen mì-inungaran an hiya way hen yachiy tempo, na-awagan “ad uwan.” Wat hen nekaman hen nangimfag-ana, émmé-émméy ah kamanay tawén nanepod hen anchichay ammag songsongellan way tatagu way iggay mepaghép, yag anat ifagan Apudyus an Are David hen anchi an-owat ensorat way ekatnéén, “Hen anchi mangngaranyu hen ifagan Apudyus, afurotonyuwat koma hen hiyachi, ta achi-ayug an songsongellan.”

⁸ Yag faén agé ad Israel way nangetnochan Josue hen a-anà hen anchichay anap-otaaw hen anchi lugar way cha aryén Apudyus way man-inungaran. Te non an umat yag yachi hen anchi man-inungaran way chana aryén, iggayna koma agé ifaga hen na-awni way wachan kasen man-inungaran. ⁹ Ngém ah katot-owana, wacha

chillu hen nesasaggana way man-inungaran ah para hen tatagun Apudyus way kaman agé hen anchi nan-inungarana paat hen anchi ma-apituy ag-agaw. ¹⁰ Yag hen anchichay mì-inungar an Apudyusat, yachi hen man-inungrancha hen anchi chacha amma-ammaan way kaman hen nan-inungran Apudyus. ¹¹ Wat hen ekamantaaw koma, antaaw yanggay ammag epapate hen afurottaaw ta makaghéptaaw hen hiyachiy man-inungaran. Yag ar-arwachantaaw agé ta achitaaw ekaman hen enkaman hen anchichay anap-otaaw way gapon achicha mangafurotan hen enalen Apudyus wat anchag iggay makaghép.

¹² Wat antaaw ammag afuroton hen cha aryén Apudyus, te hen alenaat ammag chakar hen kafaelana way mangempàila hen aminay wacha an chitaaway tatagu. Te hen anchi alena, kaman tadtachém no hen anchi fangid way namfinélin hen ngarabna. Te magénén annag cha chooton hen hamhamàtaaw, yag finokselana hen egachay netataro way hamhamà, te uray heno way achi maila way gagtà ya planon hen hamhamaén chinchootna chillu. ¹³ Wat uray heno way egachay wachaat ammag maid maketaro an Apudyus te nepapallang hen angamin ah matana. Yag hiya hen manongfatantaaw hen aminay enammaantaaw ya uray hen hehemmàtaaw.

Ah Jesus hen anchi kangatowan way pachi

¹⁴ Wat hiyachi, antaaw yanggay ammag man-nunuuchun hen anchi afurottaaw te ah Jesus way anà Apudyus, hiyan anchi kangatowan way pachi way kaman arontaaw way émméy an Apudyus ad

uchu way manàchég an chitaaw. ¹⁵ Yag hen anchi kangatowan way pachitaaw, ma-awatana agé hen aminay kakenapsottaaw, te hen egachay ekamkaman Chumunyu way mangawis an chitaawat, napachasana agé amin. Ngém hiya, iggayna chillu iyuy-uya hen hamhamàna way mangamma hen laweng, wat maid fasfasorna. ¹⁶ Wat hiyachi, ammag sésém-ém koma hen hamhamàtaaw way manluwaru an Apudyus way kangatowan te hiya, menangség-ang, yag yachi agé hen mangchahantaaw hen ség-angna ya hen torongna hen uray heno way kasaporantaaw.

5

¹ Yag mepanggép hen anchichay kangatowanay pachi an chitaaw way Judio, wat an machutokan hen iha an chitaaw ah penaka-achar hen aminay ahentaguna an Apudyus. Ngém hiya, an yanggay ammag tagu way napele way manginchaton hen heno way michaton an Apudyus gapon fasor. ² Yag mafalin agé anohana amin hen cha mèfatan hen ahentaguna ya hen anchi achicha ma-awatan, te uray agé hiyaat gapoh kenatataguna, an agég nakapsot ya cha agé meh-aw. ³ Yag gapo agén kenakapsotna ya hen chana meh-awan, wat faén yanggay ah kalengfan hen fasor hen tatagu hen manginchatonana hen ichatonna, te masapor wacha agé hen ichatonna ah kalengfan agé hen fasorna.

⁴ Ya maid agé tatagu ah ammag manutok hen acharna way mansérfi hen anchi kachachayaw way sa-ad way kangatowanay pachi, te ah Apudyus yanggay hen mamele way kaman

hen nekaman an Aaron way pés-éy chi pachi ad namenghan. ⁵ Yag pachongna agé an Cristu, te faén hiya hen nangempachayaw hen acharna way mansérfi ah kangatowan way pachi, te ah Apudyus hen namele an hiya hen anchi nangimfag-ana way mangaliyén, “Ad uwan, hea hen anào te haén hen namfalin ah amam.” ⁶ Yag wacha agé hen ihay nesosorat way ekat Apudyusén, “Kaman hen kenapachin Melkisedek ad namenghan way maid nangila ah péppégna, wat kaman agéhchi hen kenapachim way maid péppégna ah ing-inggana.”

⁷ Hen anchi kawad-an Jesus hen antoy lota, magénén chana eparà way mankela hen chana manluwaruwan an Apudyus te hiya yanggay hen makaharà an hiya hen matéyana. Yag chengngar agé Apudyus hen luwaruna, te inyu-uyan Jesus hen hamhamàna hen heno way laychén Apudyus. ⁸ Te uray no hiya hen anà paat Apudyusat pe-nachasna hen kapàpàgangan hen omafurotan. ⁹ Wat yachi hen nifisaran hen kenanongnongna way ad uwan, hiya hen po-on hen mannanayun way kahara-an hen aminay omafurot an hiya. ¹⁰ Yag imfafaggan Apudyus agé way hiya hen kangatowanay pachi way hen kenapachinaat, kaman hen kenapachin Melkisedek.

Hen mitugun hen anchichay cha mangentagay hen afurotna

¹¹ Ammag chuar koma hen laychê way ifaga an chàyü mepanggép an cha nadchi, ngém nalgat hen mangimfag-à te kaman paat ammag

kenémnég hen hamhamàyu way achiyu ma-awatan. ¹² Te uray ammag nafayag hen chayu omafurotan way narégyu koma ad uwan way manudtuchu hen tapena, ammag chàyuwat agé peet hen makasapor ah kasen mangintudtuchu hen anchichay po-on hen alen Apudyus. Te kaman paat é-éttégyu way chan soso way achiyu makahétà hen orhe. ¹³ Yag heno way tagu way soso hen chana iyatagu, wat étégna way utteutteng way maid unay innilana mepanggép hen ammay ya hen laweng. ¹⁴ Waman hen anchi tatagu way makahétà hen orhe, kapeletan way homeén ya naham-an te ma-awatana hen anchi naunig mepanggép an Apudyus, yag enacharna way mangelasin no heno hen usto ya hen faén.

6

¹ Wat hen ekamantaaw, antaawat koma an acharén hen anchichay naunig way mepanggép an Jesu Cristu ah homènan hen afurottaaw, ta achitaaw ammag i-inggaw hen anchi lugrugin hen omafurotan way yachi hen mangimfafawiyen hen laweng ya hen ekaman way omafurot an Apudyus. ² Ya enacharyu met agé hen mepanggép hen funyag ya hen manginchàépan hen lima hen anchichay iluwaruwan, ya umat agé hen man-uchiyan hen natéy ya hen manguwisan Apudyus hen anchichay achi omafurot ah kachusaancha ah ing-inggana. Wat gapo ta enacha-achartaaw amin chachi, wat achitaaw koma masapor way cha epegwapegwa. ³ Ta hen ekamantaaw koma

no eparufus Apudyus, antaaw an acharén hen tapena.

⁴ Ngém non an umat yag wachan ihay tagu way annag manchùgan hen afurotna, ammag achi mafalin way kasen mamfangadchi an Jesu Cristu. Te hen anchi ommafurotanaat nahelawan met hen hamhamàna, yag napachasana hen anchi libli way torong Apudyus, ya anat agé hen kafaelan hen Espirituna. ⁵ Yag napachasana agé hen kaenammay hen alen Apudyus ya anat agé hen mannakafalin Jesu Cristu way meparang ah pegwana. ⁶ Wat hen hiyachiy tagu, no annag manchùgan hen afurotna, achi mafalin way kasen manhagong an Jesu Cristu way mamfafawi, te kaman paat chana sénsén-én hiya way anà Apudyus hen sangwanan hen katagutagu, te kamanna cha pasoragén way kasen mangelansa an hiya hen anchi koros.

⁷ Ta epani hen laychê way aryén way hen minyaligà an chitaaway tatagu wat lota. Te no cha mauchauchanan hen anchi lota yag empatufuna hen anchi mura way wachan sérfin, wat yachi hen lota way mansérfi hen anchi nangenlota. ⁸ Waman hen anchi lota way ammag uray ta cha mauchauchanan yag an chillug charoh ya pagat hen chana epatufu, ammag maid sérfin nadchiy lota. Yag ammag maid kasen fanagna no achi an maghéb. Wat yachi agé hen ma-ammaan hen anchi tagu way annag cha ay-ayamén hen afurotna an Apudyus.

⁹ Ngém uray no yahan chani aryén, sosnod, maid chillu chanagni mepanggép an chàyu te inilani way nafégahan hen afurotyu ah kaharaanyu. ¹⁰ Yag nalimpiyu agé ah Apudyus wat achi-

nag aliw-an hen anchichay chayu enammaan ah machayawana ya hen layadyu an hiya way hen kafud-asana, hen chayu nanorotorongan hen anchichay sosnodtaaw way cha omafurot. Te nane-pod hen pés-éyna ya ingganad uwan wat yachi hen chayu amma-ammaan. ¹¹ Wat hen laychénni koma, ta ihaiha an chàyuwén yachiyachi chillu hen chana ekamkaman way mangempapate hen afurotna ingganah matéyana, ta awatényu amin hen anchichay chataaw namnaméén an Apudyus. ¹² Yag achiayu agé cha mapmappég ta hen eka-manyu koma, anyuwat an torachén hen enka-man hen anchichay tapena way gapon afurotcha, anchag enanohan way mamannéd hen mangid-chatan Apudyus hen empostana an chicha.

Sigurachu hen empostan Apudyus

¹³ Hamham-éntaaw ngén hen nangempostaan Apudyus hen empostana an Abraham. Te ah Apudyus, annag ensapata way ammaana hen anchi empostana. Yag gapo ta maid nangatngato ah mansapataana, ammag hen acharna hen nansapataana ¹⁴ hen nangaryana an Abrahamén, “Tot-owa way tot-owa way bindisyunà hea ya pachuarê agé hen ganàno.” ¹⁵ Yachi yag ammag enan-anohan Abraham way mamannéd an nad-chi ingganah nidchat tot-owa hen anchi empostan Apudyus an hiya.

¹⁶ Hen anchi tagu way mangempàila hen kenatot-owan hen aryéna, wat annag esapata way mamaga hen nangatngato no hiya. Yag yachi hen mangempàila way ammaana way ammaan

hen imfagana ah kapéppégan hen aminay male. ¹⁷ Wat yachi agé hen enkaman Apudyus te gapo ta laychéna way masigurachun paat hen tatagu mepanggép hen kenatot-owan hen empostana an chicha, wat annag ensapata ah manot-owaancha way achi masoksoktan hen planona ya hen anchichay chana imfaga. ¹⁸ Wat hiyachi, gapo ta maid poros kétkétém Apudyus, ya gapo agé ta achi mafalin mafab-alewan hen anchi empopostana, wat chitaaw way cha omafurot an hiya ah kahara-antaaw, ammag sésémém koma hen hamhamàtaaw mepanggép hen namnamataaw te sigurachu way awaténtaawchi. ¹⁹ Yag hen hiyachiy namnamataaw, yachi hen kaman nangempapagud hen afurottaaw ta achitaaw manchuwachuwa. Yag kaman paat enlossotna agé chitaaw hen anchi horchè ah hénggépantaaw ad uchu hen anchi kowarton Apudyus paat ²⁰ way yachin namangpangowan Jesus way penaka-achartaaw ah ina manàchégan an chitaaw an Apudyus, te hiyan anchi kangatowanay pachitaaw ah ing-inggana way hen kenapachinaat kaman hen kenapachin Melkisedek ad namenghan.

7

Hen kenapachin Melkisedek

¹ Ah Melkisedekanchi, wat hiya hen aren hen anchi fabrèy ad Salem ya pachi agé way penaka-achar hen anchichay tatagu an Apudyus way kangatowan. Angkay hen-argawan way chengngarna way cha homàyat cha Abraham way i

nangufat ya namchit hen anchichay a-are way nanginyawid an cha Lot, wat ina hinib-at hiya yag binindisyunana. ² Yag ah Abraham agé, inidchatna an Melkisedek hen pagkaporon hen aminay henamhamcha. Yag hen anchi are way ah Melkisedek, hen laychén anchi ngachanna way aryénat, “Are way Maid Fasorna an Apudyus.” Yag gapo agé ta hiya hen are ad Salem, wat na-awagan ah “Are way Cha Mangempatornos hen Tatagu”, te hen laychén anchi ngachan way Salem way aryénat “Tornos”. ³ Ya ah Melkisedekanchi agé, maid nesorot ah ngachan amana ya inana ya umat agé hen a-anap-ona. Ya iggay agé nesorot hen niyana-ana ya natéyana. Wat kaman paat chan pachi ah ing-inggana way yachi hen miyaligana ah kaman an Jesu Cristu way anà Apudyus way maid tot-owa laprapon hen nataguwana ya maid agé péppégna.

⁴ Maila hen kenangaton Melkisedek, te ah Abraham way narpowantaaw paat way Judio, wat inidchatna an Melkisedek hen pagkaporon hen henamhamcha. ⁵ Yag hen inyurchin Apudyus mepanggép hen pagkaporon, wat hen anchichay ganà paat Levi yanggay way chan pachi hen wachan karébféngana way mangawat hen pagkaporon hen ahenJudiocha, tàén napapchongcha way ganà Abraham. ⁶ Ngém safali an Melkisedekanchi, te hiya, faén met ganà Levi way ganà Abraham. Ngém tàén, enawatna chillu hen pagkaporon Abraham yag annaat bindisyunan agé hiya way ah Abrahamat, hiya paat hen nangempopostaan Apudyus hen

anchichay empostana. ⁷ Wat hamham-éntaaw ngén, te narawag met an chitaaw amin way hen anchi tagu way bumindisyunat nangatngato no hen anchi tagu way bindisyunana. ⁸ Ya hen iha agé, amin hen anchichay papachi way ganà Levi way cha mangawat hen pagkaporo, wat matéycha amin agé te tatagucha. Waman ah Melkisedek way nangawat hen pagkaporon Abraham, kaman natattagu te maíd met nesorat hen alen Apudyus ah natéyana. ⁹ Yag hen namayachan agé Abraham hen anchi pagkaporo an Melkisedek, wat kaman paat nifayad agé ah Levi way ganàna hen ommawni way ah Levi, hen ganàna koma hen mangawat hen pagkaporon hen ahenJudiocha. ¹⁰ Te hen nanib-atan Abraham an Melkisedek, wat cha-an chillu marmu ah Levi, wat kaman paat é-éttég Levi ah achar apona way Abraham hen namayachana hen anchi pagkaporo an Melkisedek.

Hen anchi kasen pachi way kaman an Melkisedek ngém nangatngato

¹¹ Hen anchichay pachi way ganà Levi, wat chicha hen cha mangempa-anchar hen anchi orchin way ensorat Moses. Ngém non an umat yag narégna hen kenapachicha way manga-an hen fador, wat achi koma masapor mepafùnag hen safaliy pachi way kaman hen kenapachin Melkisedek way faén kaman hen kenapachin Aaron way ganà Levi. ¹² Ngém gapo ta senokatan Apudyus hen kenapachin hen mampachi, wat kapeletan way masapor masokatan agé hen anchi orchin way chacha icharan. ¹³⁻¹⁴ Yag amin hen

antoy cha miyale, wat maid kasen ayana no faén ah Apotaaw way Jesu Cristu way hiya hen sokat hen amin anchichay tapenay pachi. Yag hiya, faén agé ganà Levi te na-ammuwan way hiyaat ganà Juda. Wat yachi hen kail-an way niwalin hen anchi pés-éy torag, te maid met imfagfagan Moses way wachay mampachi hen anchichay ganà Juda ya maid agé safaliy ganà Juda ah nampadpachi.

15 Wat hiyachi, narawag way senokatan Apudyus hen mekaman te empafùnagna hen safaliy pachi way hen kenapachina, kaman hen kenapachin Melkisedek. 16 Yag hen nampachiyana, faén gapo ta tenawidna hen liglamenton hen nangingganà, te hiya, nampachi gapon mannakafalinna te maid makapéppég hen ataguwana. 17 Yag hen anchi nesosorat chillu mepanggép an hiya, ekatnéén, “Kaman hen kenapachin Melkisedek way maid nangila hen péppégna, wat kaman agéhchi hen kenapachim way maid péppégna ah ing-inggana.” 18 Wat yachi hen niwalinan hen anchi pés-éy orchin way nangahap hen kenapachin Aaron, te ammag nakapsot ya maid kafaelana way managu hen tatagu. 19 Te ammag maid chillu kafaelan hen anchi orchin Moses way manaros hen fasor hen tatagu. Ngém ad uwan, wacha ah Jesu Cristu way hiya hen sokat hen anchi pés-éy orchin, yag hiya hen karmuwan hen wadwadcha way namnamataaw te hiya hen mangentape an chitaaw an Apudyus.

20 Yag wacha agé hen kasen karasen hen kenapachin Jesu Cristu no hen kenapachin hen an-

chichay tapena, te hen ninlugiyan Jesu Cristu way mampachi wat wacha hen ensapatan Apudyus. Ngém maid met ensapatana hen ninlugiyan hen uray henoy tapena way mampachi. ²¹ Te hen nampachiyan Jesu Cristu, wat gapon ensapatan Apudyus way ekatnéén,

“Haénay Apudyusat, esapatà way hea hen pachi ah ing-inggana, ya achi mafalin mafabalewan hen anchi enalè.”

²² Wat hiyachi, kapeletan way ah Jesus hen manigurachuwantaaw way wacha hen mas am-ammay way entorag Apudyus hen tatagu no hen anchi pés-éy entoragna.

²³ Wacha agé hen ihay kasen karasen hen kenapachin Jesus no hen anchichay ganà Levi, te hen anchichay papachi way ganà Levi, anchag chuar way nampenapenarég te an chillug maid tomoroyan hen nampachiyancha te anchag nan-in-inunud way matéy. ²⁴ Waman ah Jesus, ammag hihyya hen kenapachina, te ammag maid péppég hen ataguwana. ²⁵ Wat yachi hen kafaelana ad uwan ya ah ing-inggana way mangenharà hen uray heno way manhagong an Apudyus gapon hiya, te ah Jesus, ammag mawawà-acha ah ing-inggana hen sangwanan Apudyus way manatàchég an chicha.

²⁶ Wat ah Jesu Cristu hen anchi kangatowan way pachi way masaportaaw paat ah man-arontaaw an Apudyus, te hiya, na-apudyusan paat way maid fasfasorna ya maid agé enom-omfatana, te achi kaman an chitaaw way tatagu way menangfator. Yag hiya agé, maid mepaniyan hen nepangatowana ad uchu. ²⁷ Yag ah Jesu Cristu agé,

faén kaman hen anchichay tapenay pachi te hiya, achi masapor way ammag enag-agawén wachan ichatonna ah kalengfan hen fasorna way kaman hen anchichay tapen hen papachi. Te chicha, enag-agaw way masapor wachay ichatoncha ah kalengfan hen fensorcha unna yag anchaat ichaton hen michaton ah kalengfan hen fador hen anchichay tapen hen ahentagucha. Waman ah Jesus, an namenghan hen nanginchatonana hen inchatonna an Apudyus way yachi hen acharna, yag narégnachi ah ing-inggana ah fayad hen egachay fador hen aminay tatagu. ²⁸ Hen anchichay tatagu way nachutokan ah kangatowanay pachi ah matorachan hen orchin Moses wat ancha yanggay an tatagu way menangfador. Ngém angkay na-awni way looh nan-anchar hen anchi orchin, wachan ensapatan Apudyus way chutokana ah kangatowanay pachi way yachin anàna paat, yag hiya, ammag poros chi fasfadorna ah ing-inggana.

8

Ah Jesus hen kangatowanay pachi way arontaaw an Apudyus

¹ Hen pontos hen amin antoy chani aryénat wacha hen mannanayun way kangatowanay pachitaaw way hiyah Jesu Cristu way arontaaw an Apudyus. Yag hiya, nìtutùchu way cha mètoray an Apudyus ad uchu way kangatowanay Are. ² Yag hen anchi mansérfiyan Jesu Cristu ah kangatowanay pachi, wat hen anchi ustoy faréy Apudyus ad uchu way ah Apudyus paat hen

nanga-amma way achi kaman hen anchi Templon antoy lota way tatagu hen nangamma.

³ Hen fiyang hen anchi kangatowanay pachi an chitaaw way Judio wat napiyar way mangehnga hen heno way michaton an Apudyus ya hen aminay midchat an hiya. Yag pachongna agé an Jesus, te gapo ta hiya hen anchi kangatowanay pachitaaw wat kapeletan way masapor wacha agé hen ichatonna an Apudyus. ⁴ Manowat te non an umat yag wachah Jesus hen antoy lota ad uwanat achi tot-owa mafalin way mampachi te wachacha chillu hen looh napiyar way mampachi hen antoy lota way cha manginchaton hen anchichay inyurchin Moses way michaton an Apudyus. ⁵ Ngém chicha, an yanggay ammag pani hen amin anchichay chacha ammaan way an agé kaman à-ahon hen anchi katot-owaan way wacha ad uchu way iggaw paat Apudyus. Te kaman hen anchi torcha way enammaan Moses ah fumaryan koma Apudyusat kaman à-aho agéchi hen anchi tot-oway faréy Apudyus ad uchu, te hen tég-angay manà-achan Moses an nadchi, imfagan Apudyus an hiya way mangaliyén, “I-illam ta aminay ammaat torachém paat hen itchuran hen anchi katot-owaan way empàilà an hea hen kawad-am hen anchi filig.” ⁶ Ngém ad uwan, napatpateg hen chan pachiyen Jesus no hen nampachiyan hen anchichay namangpango, te ah Jesus hen aron hen anchi faru way torag Apudyus hen anchichay tataguna. Ya napatpateg chillu hen anchi faru way torag Apudyus no hen anchi pés-éy toragna, te kaskasen hen kaenammay hen empostana hen anchi faru way torag.

⁷ Hamham-ényu ngén, te non an umat yag nannaréjna hen anchi pés-éy entorag Apudyus ah kahara-antaaw, wat achi koma masapor hen kasen toragna. ⁸ Ngém ah katot-owana, gapo ta innilan Apudyus hen kakenapsot hen tatagu way achicha makasorot hen anchi orchin way pés-éy netorag, wat yachi hen nangimfag-ana way mangalién,

“Umchah hen ag-agaw way haénay Apudyus, etorag-o hen faru way torag hen ganà Juda ya hen anchichay tapena way ganà Israel ah mangakseptarà an chicha. ⁹ Yag hen yachiy kasen-o etorag, achi kaman hen anchi pés-éy entorag-o hen anchichay anapocha ad namenghan hen nangenlayawà an chicha ad Egipto. Te hen hiyachi, anchag iggay soroton hen anchi entorag-o, wat an-o agég nanchùgan chicha. ¹⁰ Wat yato hen anchi faru way planò way etorag-o hen anchichay ganà Israel way no ah tapen chi ag-agaw wat an-og imumura hen tugun-o ah hamhamàcha ta anchag an lomaylayad way manga-abfurot. Yag no hiyachiyat haén hen man-apudyuscha ya chicha agé hen mantatagù. ¹¹ Yag hen hiyachiy tempo, achi masapor way wachay ihah manudtuchu hen iha ya manugun an hiya ah mangamuwana an haén way Apudyus, te uray hen anchi kafafaan way tatagu inggana hen kangatowanat a-ammucha amin haén. ¹² Yag hen hiyachiy tempo agé, pakawanê hen aminay fasorcha way achi un-unongon

hen anchichay laweng way enammaan-
cha.”
Yaha hen enalen Apudyus. ¹³ Wat hen anchi
nangimfag-ana hen anchi ekatnéén “faru way
etoragna,” yachi hen naméppégana hen anchi pés-
éy entoragna te narpas hen kausarana. Yag
innilataaw met agé way heno way narpas hen
kausaranaat ammag miwalin ah ing-inggana.

9

*Hen nekaman hen anchi pés-éy torag ya anat ad
uwan*

¹ Hen anchi pés-éy torag Apudyus way yachin
anchi orchin way ensorat Moses, wachacha hen
liglamenton hen manayawan hen tatagu an hiya,
ya wacha agé hen enammaan-cha way faréy ah
manchayawancha. ² Yag hen hiyachiy faréyat,
torcha way chuwa hen kowartona. Yag hen
anchi pés-éy kowarto, yachin ngenadnancha ah
“Machachayaw way Kowarto”. Yag hen ininggaw
an nadchiyat hen anchi helaw ya anat hen an-
chi lamesa-an way cha mepatpatngan hen anchi
tenapay way michaton an Apudyus. Yag wacha
agé hen kortena hen hawangna. ³ Yag umat
agé hen anchi meagwa way kowarto, te wacha
agé hen kortenan hen anchi hawangna. Yag
yachi hen anchi kowarto way ngenadnancha ah
“Kachachayawan way Kowarton Apudyus”. ⁴ Yag
hen ininggaw hen hiyachiy kowarto wat hen an-
chi chacha mangmanghéfan hen fangfangru way
na-ammaan ah faletò. Yag wacha agé hen an-
chi kason way nagétpan ah faletò way ekatchéén,
“Faréy hen Torag” way yachi agé hen niniggaan

hen anchi fanga way faletò way natarwan hen anchi ma-an way manna way yachin enan hen anchichay ganà Israel hen kawad-ancha hen anchi chanak. Yag wacha agé hen anchi hor-od Aaron way ammag tummufu hen natatagguwana, ya anat agé hen anchi chuway tépà way nesosollatan hen anchi inyurchin Apudyus. Chichaha hen ininggaw hen anchi kason. ⁵ Yag hen anchi uhun agé hen kason, wachan chuway tenaggutaggu way ekatchéén Cherubim way chichachi hen kailan hen kachayawan Apudyus. Yag nafitfit agé hen payàcha way penapayyongancha hen uhun hen anchi kason way yachi hen ekatchéén manga-anan Apudyus hen fasor, te yachi hen cha mepàpa-an hen chara ah kalengfan hen fasor hen tatagu. Ngém faén cha nadchi hen esoplekar-o ad uwan.

⁶ Wat yachi hen napanohan hen aminay egad way wachan anchi faréy way manayawan hen tatagu an Apudyus. Ngém an yanggay hen anchi pés-éy kowarto hen cha aya-ayan hen anchichay papachi ah kafigafigat way i mangamma hen fiyangcha. ⁷ Te maid makaghép hen anchi pegwan hen kowarto no achi yanggay hen anchi kangatowanay pachi. Ya an agé yanggay ammag mamenghan hen makatawén hen hénggépana. Yag achi agé mafalin way ammag hénggép no maid ighépna ah chara ah ichatonna an Apudyus ah kalengfan hen fasorna ya anat agé hen fasor hen anchichay ahentaguna way cha-an mangenlasin hen fummasorancha. ⁸ Wat amin hen anchichay cha mekamkaman, an yanggay ammag panpani way cha usarén hen Espiritun Apudyus

way mangemparawag an chitaaw way gapon anchi pés-éy kowarto ya hen anchichay liglamenta, wat achi mafalin way ammag mèsango hen farangnay tatagu an Apudyus. ⁹ Wat amin cha nadchi way nekamkaman, wachan itudtuchuna an chitaaw ad uwan way hen laychény aryénat, uray no kamana hen a-animar way ehngan hen anchi manayaw an Apudyus, ya uray no heno way ichatonna an hiyaat ammag achi chillu ummat chachi ah kacharoson hen fasorna ah omammayan hen hamhamàna. ¹⁰ Te amin chachi way cha ma-ammaan ah manayawan cha an Apudyus wat nampatingga yanggay hen antoy achar hen antoy lota, te mepanggép hen ma-an yanggay ya hen mainum ya anat hen anchichay karasey eka-man way mangurah hen aggarémhéén Apudyus. Ngém tàén, masapor masosorotcha amin chillu ingganah sokatan Apudyus ah safali way masorot way hiyah Jesu Cristu.

¹¹ Yag ad uwan, umma-ale tot-owa ah Cristu way kangatowan way pachi way arontaaw an Apudyus, wat hiya hen nangempafùnag hen anchi mas am-ammay way katorongantaaw. Te hiya, hinénggép paat hen anchi tot-oway faréy Apudyus ad uchu way mangamma hen kenafiyang hen pachi, yag wadwadcha paatchi no hen anchi hénggépán hen torcha hen antoy lota way an yanggay tatagu hen nangamma. ¹² Yag hen enkaman Jesu Cristu wat an yanggay ammag namengpenghan way hinggépna hen anchi “Kachachayawan way Kowarton Apudyus” ad uchu. Yag hen inyéyna an Apudyus way ina inchaton, wat faén charan chi gancheng ya faka, te hen charana

paat way yachi hen imfayadna hen fasortaaw, wat narégnachi ah kahara-antaaw ah ing-inggana. ¹³ Wat hamham-éntaaw ngén hen kenapateg hen anchi na-ammaan. Te hen intudtuchun hen orchin, wat no napanyaw hen tatagu an Apudyus, masapor epapchitna hen gancheng ono faka no achina an epaghéb hen ubfu. Yag no iwagsè hen anchi pachi hen charan nadchi hen anchi tagu ono anna an ehapowà hen yachiy chapor an hiya, wat yachi hen kacharoson hen napanyawana an Apudyus. ¹⁴ Wat no oma-annig hen charan hen animar ah manaros hen napanyawan hen achar, ay ammoh achi kaskasen hen kafaellan hen charan Cristu way manga-an hen fasortaaw. Te ah Cristu way maid fasfasorna ya gapon torong hen anchi mannanayun way Espiritun Apudyusat, inidchatna hen acharna way michaton an Apudyus ah fayad hen fasortaaw ah kacharoson hen hamhamàtaaw, ta ammay hen mansérfiyantaaw an Apudyus way natattagu ah ing-inggana.

¹⁵ Wat hiyachi, ah Cristu hen aron hen anchi faru way torag Apudyus hen tatagu ta amin hen anchichay namfalinén Apudyus ah a-anàna, wat mafalin awaténcha hen anchichay mannanayun way empopostana. Yag maid kasen mangawatan-cha an cha nadchi no achi yanggay gapo ta wacha hen natéy ah kacharoson hen fasorcha hen nansabsengancha hen anchi pés-éy torag.

¹⁶ Wat ta epani hen tawid, te non an umat yag wachay tagu ah mepatawid hen kok-owana, wat masapor wacha unna hen manot-owaan way natéy tot-owa hen anchi nangenkok-owa yag

anat miwaras. ¹⁷ Te hen anchi torag mepanggép hen mepatawid, achi man-anchar ingganah matéy hen anchi nangenkok-owa yag anat man-anchar. ¹⁸ Yag kaman agéhchi hen anchi pés-éy torag Apudyus way yachin anchi orchin, te achi agé man-ancharchi ingganah wachay chara ah manot-owaan way wacha hen natéy. ¹⁹ Te ilanyu ngén agé hen nekaman hen pés-éyna, te empakaawat Moses hen amin anchichay orchin Apudyus hen anchichay tatagu way ganà Israel. Yachi yag annaat chanman hen charan hen anchichay faka way nepapchit yag inwagsèna hen anchi libnu way nesosollatan hen anchichay orchin ya anat agé hen amin anchichay tatagu. Yag hen enkamanna, empa-atna hen anchi chittakan way chotchot hen karnero hen anchi charoh way ekatchéén hisop, yag annaat esawsaw hen anchi nachanman way chara yag inwagsèna. ²⁰ Yag hen chana manginwagsean, chana agé ekatén, “Hen antoy chara hen matot-owaan hen anchi torag Apudyus way inyurchinna way masapor sorotontaaw paat.” ²¹ Yachi yag anat agé wagsean Moses ah chara hen anchi torcha way faréy way chacha manayawan an Apudyus, ya anat agé hen aminay lamentana way cha mausar hen manchayawancha. ²² Te hen nesorat chillu hen anchi orchin, imfagana way magat aminay egad wat achi macharos an Apudyus no achi machar-an, te hen chara yanggay hen manaros hen karaweng hen egad an Apudyus. Yag maid agé mapakawan ah fasor no maid mifùfù ah chara ah kacharosana.

Hen nichatonan Jesu Cristu hen kacharoson hen fador

²³ Amin hen anchichay mausar hen manayawan an Apudyus hen antoy lotaat kamancha yanggay an à-ahon hen anchi katot-owaan way wacha ad uchu. Yag hen anchichay nawagsean ah charan hen animar way nichaton an Apudyus, wat ah kacharoson hen napanyawancha an hiya. Ngém hen anchichay katot-owaan way wachad uchu, achi ummat hen charan hen animar te masapor hen charan paat hen anchi napatpateg way chaton. ²⁴ Wat hiyachi, faén hen anchi torcha hen antoy lota way enammaan hen tatagu hen hinggépn Cristu te hen hinggépn paatat hen anchi katot-owaan ad uchu way iggaw paat Apudyus te hen anto chilluy na-ammaan ad uwanat an yanggay an à-ahon hen anchi katot-owaan ad uchu. Yag ah Cristu, wawà-acha agéhchi ad uwan hen sangwanan Apudyus ah katorongantaaw amin. ²⁵ Wat hiya, faén kaman hen anchi kangatowanay pachi hen antoy lota way ammag tenawén way ighépna hen charan hen animar hen anchi Kachachayawan way Kowarton Apudyus. Te ah Cristu, achi ammag kankanayén hen chana minchatochatonan hen charana. ²⁶ Te non an yachi way ammag tenawén hen manginchatonana hen charana, wat masapor kankanayén agé hen matéyana way nanepod hen na-ammaan hen antoy lota. Ngém faén metchi hen nekaman, te hen nekaman, egad téng-angay hen anongoh hen tempo yag anat umale ah Cristu hen antoy lota way nangingchaton hen acharna paat an Apudyus ah mamayadna hen

fasor hen katagutagu ah ing-inggana ya achi kasen mepegpegwachi. ²⁷ Te kaman an chitaaw way tatagu, te nifafagga way ihaihéén ammag mamenghan yanggay hen matéyana yag anat mauwis. ²⁸ Wat kaman agé an Cristu, te ammag namenghan agé hen natéyana ah kacharoson hen fasor hen katagutagu. Yag no kasen umale, faén agé mepanggép hen fasor hen ina asekasowén, te umale way mangara paat hen anchichay mamannéd an hiya.

10

¹ Hen anchi orchin Moses, an yanggay panpanichi way kaman à-ahon hen anchi am-ammay way katot-owaan way cha-an mepachah hen hiy-achi. Te ah matorachan hen anchi orchinat ammag tenawén way cha mepegwapegwa hen michatonan hen animar an Apudyus. Ngém ammag achi chillu ummatchi ah manga-an hen fasor hen anchichay cha manayaw an hiya. ² Te non an umat way érégnachi ah maka-anan tot-owa hen fasor hen anchichay cha manayaw an hiyaat achi koma masapor way ammag cha mepegwapegwa hen manchatonancha te mapnek koma hen hamhamàcha way napakawancha, yag nongham komachi ah chacha ichatohaton. ³ Ngém ah katot-owana, achi ka-anén nadchi hen fasorcha, te hen anchichay chacha ichaton an Apudyusat, anna yanggay an cha epahmapahmà hen anchag cha fumasofasoran ah katawétawén. ⁴ Te ammag achi chillu mafalin way oma-annig hen charan hen faka ya gancheng yag ka-anéna hen fasor.

⁵ Wat hiyachi hen nangimfag-an Cristu an Apudyus hen tég-angayna aliyan hen antoy lota way mangaliyén,

“Faén hen anchichay a-animar way cha michatochaton an hea hen cham anapén, ya kaman agé hen anchichay tapena way chacha idchaidchat. Wat yachi hen namalinam an haén ah tagu ta wachay mannarégna ah michaton an hea. ⁶ Te achia tot-owa mapnek hen anchichay a-animar way chacha gébhégébhén ya hen anchichay tapena way cha michatochaton ah kalengfan hen fador. ⁷ Wat antoyanà, Apudyus way mamparang way mangamma hen kapnekam te yaha chillu hen nesosorat ad namenghan hen anchi orchinno way mepanggép an haén.”

⁸ Yachi hen enalen Cristu an Apudyus way faén anchichay cha mehnga way a-animar ya hen anchichay tapena way cha michaton an hiya hen chana anapén, ya faén agé anchichay chacha gébhén hen mapnekana, ya uray hen anchichay tapen hen cha ma-ammaan ah kalengfan hen fador. Yachin inyalen Jesus, tàén chichachi hen niyurchin way masapor ma-ammaan. ⁹ Wat yachi hen nangaryan Jesusén, “Antoyanà Apudyus way mamparang way mangamma hen kapnekam.” Yag yachi agé hen nangingwalinan Apudyus hen amin anchichay pés-éy niyurchin way mepanggép hen michaton an hiya yag ensokatna hen michatonan Cristu paat. ¹⁰ Yag gapo ta enammaan Jesu Cristu hen anchi laychén Apudyus ah kapnekana, wat yachi agé hen naka-anan hen fador-

taaw, te hen anchi namengpenghan way nang-inchatonana hen acharna, wat nannarégnachi ah egachay katagutagu ah ing-inggana way achi kasen mepegpegwa.

¹¹ Amin hen anchichay papachi way chan sérfi hen orchin, ammag enag-agaw way hiyahiya hen chacha amma-ammaan way chacha epegwapegwa way cha manginchatochaton hen animar an Apudyus. Ngém ammag achi chillu mafalin way ka-anén cha nadchi hen fasor hen tatagu. ¹² Waman ah Cristu, an yanggay ammag namenghan hen nanginchatonana hen acharna an Apudyus ah fayad hen fasor, yag nannarégnachi ah ing-inggana. Yachi yag anat tumùchu hen pachawanan Apudyus ah machayawana ¹³ way mamannéd hen ka-afaan hen aminay kafusorna. ¹⁴ Wat gapon anchi an ihà-an way inchaton Jesu Cristu way acharna, wat ammag maid fasfasortaaw an Apudyus ah ing-inggana, amintaaw way nacharoson hen fasorna gapon ommafurotantaaw an hiya.

¹⁵ Yag hen Espiritun Apudyus agéat, chana tàchégan hen kenatot-owan nadchi, te hen anchi nesosorat way enalena, ekatnéén,

¹⁶ “Wat yato hen anchi faru way torag-o hen anchichay ganà Israel way ah tapen chi ag-agaw, wat an-og imumura hen tugun-o ah hamhamàcha ta anchag an lomaylayad way manga-abfurot.”

¹⁷ Yag annaat agé etoroy way mangaliyén,
“Yag an-o agég aliw-an hen anchichay fasorcha way achì un-unongon hen anchichay

laweng way enammaancha.”

¹⁸ Wat no yachi hen ekaman Apudyus way makawan hen fador wat ammag maid tot-owa kasen masapor ah michaton an hiya ah kakanancha te nanarpas amin.

Tomorodtaaw way manhagong an Apudyus

¹⁹ Wat hiyachi, sosnod, gapo hen natéyan Jesus way nifùfù hen charana, wat kaman paat mafalin hénggéptaaw ad uwan hen anchi Kachachayawan way Kowarton Apudyus way mètagépfar an hiya.

²⁰ Mafalinchi te hen anchi natéyan Jesu Cristu hen kaman nangissay hen anchi nanohorchà hen hénggépan hen iggaw paat Apudyus. Wat hiya hen anchi faru way màwa way éméy an Apudyus ah mètaguwan an hiya ah ing-inggana.

²¹ Yag ah Jesu Cristu agé hen anchi mannakafael way pachi way chan ap-apo hen aminay tatagun Apudyus.

²² Wat hiyachi, antaaw yanggay ammag manchachakposon hen hamhamàtaaw an Apudyus way ammag maid sensenang ah hamhamà ya maid agé chuwachuwan hen anchi chinartaaw an hiya. Te sigurachu way chinerosan Jesus hen amin anchichay laweng way nimumura an chitaaw way kaman paat nawagseantaaw hen charan Jesus yag nau-ullahantaaw agé hen anchi nacharos way chanum.

²³ Wat antaaw yanggay ammag é-égnanan hen anchi chataaw namnaméén an Apudyus way maid manchuwachuwaan chi hamhamà, te ah Apudyus, natatallek way mangamma hen aminay empostana. ²⁴ Yag antaaw agég anapén hen ekamantaaw way mangempa-am-améd hen manlaychan hen

ihaiha hen ifana, ya ta man-ahepennas-ém agé hen hamhamàtaaw amin way mangamma hen ammay. ²⁵ Ya achitaaw agég etagtagay way cha miyamoamong way manayaw an Apudyus way achi kaman hen cha ekaman hen tapena. Ta hen ekamantaawat, antaaw an man-ahetinnugun ah sém-éman hen afurottaaw, kaskasen te innilataaw way cha homag-én tot-owa hen mamfangchan Apotaaw way Jesu Cristu.

²⁶ Ngém ar-arwachanyu, te no mag-ay wachay tagu ah na-awatana hen anchi katot-owaan ah kahara-ana, yag anna chillug gagar-én way fumasor, wat maid angkay kasen michaton ah kaka-anan hen anchi fasorna. ²⁷ Yag maid agé kasenna cha hadhadchén no faén yanggay hen anchi aggaégyat way manusaan Apudyus an hiya te an etongon Apudyus hen anchichay aminay komontara an hiya hen anchi aggaégyat way apoy. ²⁸ Wat hamham-éntaaw ngén, te hen anchi tagu way nanlabseng hen orchin Moses, no wachay toro ono chuwa ah mangistigu hen nanlabsengana, wat ammag achi mapasinsiya te ammag mepapchit yanggay way mepapchit. ²⁹ Wat ay achi kaskasen hen chusan hen anchi tagu way annag an elayosan hen anchi anà paat Apudyus ya annag an man-ay-ayaman hen charana way yachi met hen tommot-owaan hen anchi faru way torag Apudyus ah fayad hen fador hen katagutagu. Yag anna agég an cha insortuwén hen anchi Espiritun Apudyus way cha mangempaka-awat mepanggép hen ség-ang Apudyus an chitaaw. Wat kaskasen hen chusan nadchi, ³⁰ te ammoh aggailataaw hen wacha an Apudyus way ekatnéén, “Haén hen

fumarés, wat chuséê amin hen anchichay cha mangamma hen laweng.” Yag wacha agé hen ihay nesosorat way ekatnéén, “Ah Apudyusat uwiséna hen tataguna.” ³¹ Wat ammag aggaégyat way térén tot-owa hen anchi tagu way manlak-am hen chusan hen anchi natattagu way Apudyus.

³² Wat hiyachi, achiyu koma ar-aliw-an hen enkamanyu hen anchi lugrugin hen ommafurotanyu, te yachi way nahelawan hen hamhamàyu, wat anyug ena-annohan hen pararo way ligat yag iggay-ayu agé na-ab-afà, ³³ tàén no hen-a-argawanén ininsorto chàyu ya penap-aligatan chàyu hen sangwanan hen chuaray tatagu. Yag uray no faén chàyu paat hen napaligatan, an-ayu chillug nìligat hen anchichay ifayu way napaligatan. ³⁴ Yag chayu agé kena-siyan hen anchichay ifayu way nifafarud. Yag hen nangop-opancha hen kok-owayu, an-ayu chillug laylayad. Oo, te innilayu way wacha chillu hen napatpateg way kok-owayu ad uchu way ammag mannanayun ya maid agé paat makapréh. ³⁵ Wat hiyachi hen achiyu koma ngomayngay-an ad uwan gapon ligat, te chakar hen gunggunéényu no anyu yanggay ammag epapate. ³⁶ Ya masapor koma agé chakar hen anohyu ta ammaanyu yanggay hen laychén Apudyus ah mangar-anyu hen empopostana an chitaaw. ³⁷ Te wacha chillu hen nesosorat way alena way ekatnéén,

“Achi mafayagat umale hen anchi hahadchényu, te umale way umale ya achina agé iyaw-awni hen umaliyana. ³⁸ Ya hen anchichay nacharosán hen fasorcha gapon chacha

omafurotan, wat chicha hen mètagu an haén. Ngém no wachay manchu-ug an haénat maid layad-o an hiya.”

³⁹ Ngém chitaaw, faéntaaw kaman hen anchichay tapena way chachan chùgan ah Apudyus way ancha yanggay ammag metap-ar, te chitaaw, antaaw é-égnanan hen afurottaaw ah kahara-antaaw.

11

Hen matorad way afurot

¹ Wat nokay hen laychén hen anchi ale way afurot way aryén. Hen laychén hen afurot way aryénat sigsigurachuwéntaaw way mangawat hen anchichay chataaw namnaméén. Te sigurachutaaw mepanggép hen aminay imfagan Apudyus way uray achi makaila hen mata. ² Te kaman hen anchichay tatagu ad namenghan way gapo hen afurotchaat yachi hen nangammayan Apudyus an chicha.

³ Yag chitaaw agé, gapo hen chataaw mangafurotan hen kenatot-owan hen enalen Apudyus wat na-awatantaaw way ammag nanale ah Apudyus yag narmuwat amin hen egachay wacha. Wat aminay maila, narpocha amin hen anchichay achi maila.

⁴ Ah Abel ad namenghan, ammag gapon afurot-naat nenènonng hen inchatonna an Apudyus way faén kaman hen enkaman anchi sonodna way Cain. Yag gapo agé hen hiyachiy afurotna, yachi hen nangimfilangan Apudyus an hiya ah ammayay tagu way hen nail-anaat hen nangafunan Apudyus hen anchi inchatonna. Wat uray ta natéy

ah Abel wat chakar chillu hen chana itudtuchu an chitaaw ad uwan.

⁵ Yag kaman agén Enoc, te gapo agé hen afurotnaat ammag innaran Apudyus hiya ad uchu way natattagu. Yag uray enanap hen tatagu hiya, maid chillu inchahancha te an innaran Apudyus. Yag nesosorat agé mepanggép an Enoc way hen anchi cha-an mangar-an Apudyus an hiyaat anna paat ammag emparaylayad ah Apudyus. ⁶ Yag ah katot-owana, achi mafalin way eparaylayad hen uray henoy tagu ah Apudyus no maid afurotna. Te hen anchi manlayad way metape an Apudyus, masapor afurotona paat way wacha tot-owah Apudyus, ya afurotona agé way epaka-ammun Apudyus hen kena-apudyusna an hiya.

⁷ Yag umat agéh Noe, te gapon afurotnaat penapannaagéna hen anchi imfagan Apudyus mepanggép hen mepasamak ah tapen chi ag-agaw way yachi hen maid tagu ah nangi-ila. Wat yachi hen nangafurotana an Apudyus yag enammaana hen anchi papor ah nahara-ancha way himfaryan. Yag gapon anchi afurotna, yachi hen nangimfilangan Apudyus an hiyah maid fasorna, yag yachi agé hen nail-an hen machusaan hen anchichay ahentaguna te maid afurotcha.

⁸ Yag ah Abraham agé hen iha way gapo yanggay hen afurotnaat annag enammaan hen imfagan Apudyus an hiya way i fummabréy hen safali way lota way ekat Apudyusén epatawidna an hiya. Wat ammag lummigwat way maid innilana no heno hen torongona. ⁹ Yag angkay inumchah hen anchi lota, wat gapon afurotna, annag entàén way an lawag kommampo way kaman funag way

achi kaman hen ekaman koma hen anchi ustoy nangenlota. Yag kaman agéhchi hen nekaman an anàna way Isaac ya uray ah apona way Jacob way tàén netatappecha amin hen anchi empostan Apudyus, wat hehennédcha chillu amin hen mangempatawichan Apudyus hen anchi empostana way epatawidna an chicha. ¹⁰Te ah Abraham, nenamnamana chillu way fumabréy hen anchi mannanayun way fabréy way ammag nemamad hen na-ammaana way ah Apudyus paat hen nangamma.

¹¹Yag gapo agé hen afurot Abraham wat umanàcha chillu way hen-ahawa an Sara, te tàén ammag narakay ah Abraham ya naméppég ah Sara, wat an chillug nanchinlan Abraham ah Apudyus way mangamma hen imfagana. ¹²Wat hiyachi, tàén tég-angay matéy ah Abraham ah kenarakayna, hiya chillu hen nangingganà hen ammag chuaray tatagu way ammag maid makafilang, te kaman hen kachuar hen taraw ad uchu ono hen kachuar hen gahar ah fayfay.

¹³Wat amin cha nadchiy tatagu, nanatéycha amin way iggaycha ilan hen tommotowaan hen anchichay empostan Apudyus hen natatagguwancha. Ngém iggaycha chillu iyang-anggayan hen afurotcha, te iné-égnanancha way ichahancha chillu ah tapen chi ag-agaw. Yag ancha agég enafunan way ancha yanggay ammag kaman funag hen antoy lota, te faén chilluhto hen ustoy iggawancha. ¹⁴Ya umat agé hen aminay tatagu way mangafun way ancha yanggay ammag funag hen antoy lotaat yachin

mangenlawagancha way wacha agé hen safaliy ayancha way napatpateg no ahto way yachi hen chacha namnaméén ah fumabréyancha. ¹⁵ Te non an umat yag hen anchi fabrèy way tenaynan cha Abraham hen ekatchéén napatpateg, wat wacha met hen wayacha way mamfangad ahchi. ¹⁶ Ngém faén chilluchi hen hehemmàcha, te hen laylaychéncia paat way fumabréyan wat hen anchi am-ammay way fabrèy way wacha ad uchu. Yag gapo ta yachi hen hamhamàcha, achi agé mafinan ah Apudyus way ma-awagan ah Apudyuscha, te pakay enammaana hen fabrèy ad uchu ah iggawancha nò.

¹⁷⁻¹⁸ Ah Abraham, empopostan Apudyus an hiya way paganaéna hiya gapon anchi ihà-anay anàna way ah Isaac. Ngém angkay na-awni hen namachasan Apudyus an hiya, wat gapo yanggay hen afurotnaat iggay omad-achi way mamchit hen yachiy ihà-an way anàna ah ichatonna an Apudyus, tàén hiya hen empostan Apudyus ah engwan hen ganàna. ¹⁹ Te ena-abfurot Abraham way kafaelan Apudyus way mangempauchi an Isaac, uray matéy. Yag kaman paat tot-owa empauchin Apudyus ah Isaac hen natéy, te hen hamhamà Abrahamat matéy way matéy hen anchi anàna, te maid met kasen ayan hen anchi fangid way mamchitna.

²⁰ Yag umat agé ah Isaac, te gapon afurotna way ammaan paat Apudyus hen imfagana, wat binindisyunana hen a-anàna way cha Jacob an Esau, yag imfagana way wachan idchat Apudyus an chicha ah tapen chi ag-agaw.

²¹ Yag umat agé hen afurot Jacob, te hen anchi tég-angayna matéyan, tommàchég way pommapaud hen anchi hor-odna way manayaw an Apudyus, yag gapo ta enafurotna way tot-owa paat hen enalen Apudyusat, binindisyunana agé hen anchi chuway apona way anà Jose hen nangimfag-ana hen mekaman an chicha.

²² Yag kaman agé hen afurot Jose, te annag enafurot way ammaan Apudyus hen aminay imfagana, wat hen anchi tég-angayna matéyan, yachin nangimfag-ana hen anchichay sosnodna way ganà Israel way umchah hen tempo way mangelayawan Apudyus hen ganàcha ad Egipto. Yag annaat ifaga agé way no umchahchi way tempo, masapor etàtaencha agé hen anchi tongarna ta milufu hen anchi lota way ayancha.

²³ Yag gapo agé hen afurot hen anchichay chinàcha-ar Moses wat anchag entorod way i mangentaro hen anchi anat niyanà way anàcha ah unighen toroy furan way ammag maid ég-égyatcha hen anchi inyurchin Are, te innilacha way ammag ammay hen anchi onga.

²⁴ Yag umat agé hen anchi afurot Moses, te hen chummakrana, wat annag enachi way mangina hen anchi anà arey Faraon. ²⁵ Te penatpategna hen metapyana hen anchichay sosnodna way tatagun Apudyus way uray mìligat an chicha, no hen anchi mèlamram-ayana ah faréy Are way maid afurotcha, te hen kaginas cha nadchiyat an yanggay hen-aketan. ²⁶ Te hen ekat Moses, pawadwad-éna hen uray an maustan gapon namnamana hen anchi empopostan Apudyus

way epalena no hen mangen-awaana hen uray egachay kafinaknang ad Egipto. Te hen hehemmà Moses chillu wat hen anchi epagunggunan Apudyus ah tapen chi ag-agaw.

²⁷ Wat hiyachi, gapon afurot Moses, ammag lommayaw ad Egipto way iggayna ég-égyatan hen aningarngar hen anchi are. Yag uray ammag naligat, annag empapate chillu te kaman paat i-illana yanggay hen anchi achi maila way hiyah Apudyus. ²⁸ Yag gapo agé ta ena-abfurotna hen imfagan Apudyus, wat intudtuchuna hen anchichay sosnodna way pàpa-ancha hen anchi hawang hen fafaréycha ah charan hen karnero, ta no umale hen anchi anghel way mamchit hen pangon chi a-anà ad Egipto, wat lawhana hen anchichay faréy way napàpa-an ah chara ta maid matéy an chicha way ganà Israel.

²⁹ Yag gapo agé hen afurot hen anchichay ganà Israelat ginchangcha hen anchi fayfay way nangadnan ah “Chittakan” way ammag nan-agwa hen anchi chanum yag chinarancha hen anchi gawana way ammag at-attér-ag. Waman hen anchichay cha manégchég an chicha way iyEgipto, anchag naofor amin te ammag kasen nan-umot hen anchi chanum hen chacha gumchangan.

³⁰ Yag umat agé hen anchichay i nangufat hen fabrèy ad Jerico, te gapo agé yanggay hen afurotchaat ammag neorob hen anchi topeng way hichil hen yachiy fabrèy hen anchi ma-apitu way ag-agaw hen nanliwahan hen anchichay ganà Israel. ³¹ Yag gapo agé hen afurot Rahab way pota hen hiyachiy fabrèyat, iggay mepapchit hen nap-

chitan hen anchichay kailiyana way iggay omafurot. Te hiya, annag tenorongan hen anchichay hennag Moses way i mane-em hen yachiy fabrèy.

³² Narégna ménatchi ah ma-awatanyu mepanggép hen afurot, te ammoh laso no haphapeté hen afurot hen anchichay tapena way kaman an cha Gideon an Barak, ya ah Samson yah Jefte, ah David yah Samuel ya anat agé hen anchichay profeta. ³³ Te chicha, gapon afurotchaat anchag enafà hen aminay ginufatcha. Yag wacha agé hen tapena way gapo ta nalilimpiyu hen enkamancha, wat enawatcha hen empostan Apudyus. Yag hen tapena agé, gapon afurotchaat ammag iggay nata-ang hen tapà hen anchichay aggaégyat way layun way mangissa an chicha. ³⁴ Yag hen tapena agé, iggaycha ma-at-atongan hen netongowancha hen anchi pararo way apoy. Ya umat agé hen tapena way ammag gapon afurotcha an Apudyusat anchag inlisiyan hen mepapchitancha. Yag wachacha agé hen tapena way tàén nakapsotcha, anchag nadchan ah kenaorhe. Yag wachacha agé hen ammag tommorod way mìgufat. Ya hen tapena, anchag chinégchég hen kasorchasorchachun hen anchichay kafusorcha. ³⁵ Yag gapo agé hen afurot hen tapenay inin-ina wat wacha hen nepauchi way ahimfaryanacha way natéy. Na-ammaan amin chachi gapon afurotcha an Apudyus.

Manowat te wachacha agé hen tapena way gapon afurotcha, wat napàpàngangcha ingganah natéyanacha, te anchag achi manchùgan ah

Apudyus way uray yachi hen milufusancha non an umat, te ancha chillug nanchinlan hen mepauchiyancha way mètagu an Apudyus. ³⁶ Wachacha hen tapena agé way gapo chillu hen afurotcha, wat magénén nasénsénacha ya nahaprahapratancha, ya wachacha agé hen ammag nakawachan yag imfarudcha. ³⁷ Ya maid agé achicha inyatéy gapon afurotcha, te wacha hen nafunfuntò, ya wachacha agé hen ammag naragachi way magénén nan-agwa hen acharcha ya wachacha agé hen nafàfà-ag. Yag hen tapena, anchag pummubli way térén gapon afurotcha way an yanggay gadchang chi gancheng ono karnero hen inlumfongcha, te ammag korang chi egad an chicha. Yag ammag pararo agé hen napaligatancha ya nèmehancha. ³⁸ Ya wachacha agé hen ammag neparyaw hen fabrèycha wat ancha lawag cha i man-atta-attagaw ah filig ya hen katakatakay way fumaréy hen liyang. Yachi hen nekaman hen anchichay ommafurot an Apudyus way ah mangi-ilan hen anchichay achi omafurotat ammag maid sérficha. Ngém ah katot-owana way ah mangi-ilan Apudyusat ammag achi ummat hen ka-a-ammayan hen antoy lota ah midchat an chicha.

³⁹ Amin cha nadchiy tatagu ad namenghan, wat ammag nanhemamag hen afurotcha. Ngém uray no yachih nekaman, cha-an chillu mepachah an chicha hen anchi empopostan Apudyus way id-chatna. ⁴⁰ Te loohna hemhemmà hen mas am-ammay way mekaman an chitaaw way tatagu ad uwan, wat yachi hen ammag mamannéchan hen anchichay namangpango, ta mìyawacha agé hen

anchi mas am-ammay way midchat an chitaaw.

12

Hen kena-aman Apudyus

¹ Hen anchichay chuaray tatagu way nanchinngar hen afurotcha, kamancha paat chan fub-uya hen antoy chataaw omafurotan ad uwan. Wat masapor antaaw ammag etagay hen heno way homaliwa hen afurottaaw ya umat agé hen anchichay fador way ammag inluwam hen achar, ta antaawat an emamad way mangamma hen laychéen Apudyus way kaman antaawg epapate way mèttagtagtag hen tagtagtag. ² Ya antaaw agég epapate way mamanmà an Jesus way hiya chillu hen pongar hen afurottaaw ya hiya agé hen kahalenonotana. Wat antaaw ammag torachén hen hamhamàna way hiya, annag enanohan hen aminay ligat way uray hen anchi afiín way natéyana hen anchi koros, te anna paat ammag hehemmà hen anchi kahalenonotana way lomaylaychana. Yag ad uwan, nepachayaw ah Jesusanchi te wacha way tummutùchu hen pachawanan Apudyus ad uchu way mantoray.

³ Wat antaaw yanggay ammag haham-én hen enkaman Jesus way nanganoh hen amin anchichay ammag pararo way laweng way enamaan hen anchichay achi omafurot an hiya, ta achitaaw ammag machismaya way manginyanggay hen afurot gapon ligat. ⁴ Te ah katot-owana, maid met ammag napchit an chàyu ah nangempapattiyana way mangachi hen laweng. ⁵ Wat pakay kaman paat cha-ayu ma-afà mepanggép

hen ligat. Achiyu koma ar-aliw-an hen anchi intugun Apudyus hen aminay awagana ah a-anàna. Te hen imfagana ah mepas-éman hen hamhamàtaaw amin, ekatnéén,

“A-anào, papannaagényu koma hen mangamhewà an chàyü. Ya achiayu agé an ngomaya hen mandisiplinaà an chàyü. ⁶ Te haén way Apudyusat, disiplinéê hen aminay tatagu way laylaychê ah pagsaya-atancha, ya chà agé iyamhew hen ligat hen aminay namfalínê ah a-anào ta wachay mangacharancha hen usto.”

⁷ Wat sosnod, anyu yanggay ammag anohan hen ligat way cha usarén Apudyus ah kadisiplinaanyu te yachi hen mangempàila way chana iyalig chàyü ah tot-oway a-anàna, te ay amMoh wachay anà ah achi disiplinéén hen amana. ⁸ Te non an umat yag an-ayug achi cha madisiplina, wat magat faén-ayu tot-oway a-anàna yag magat agé safali hen nangen-anà an chàyü, te amin chilluy a-anà Apudyusat madisiplinacha. ⁹ Wat hamham-éntaaw ngén, te hen kachadcha-antaaw aminat, cha chitaaw disiplinéén hen chinàcha-artaaw yag chataaw met chillu rispituwén chicha. Wat ay achi kaskasen koma hen ekamantaaw way mangakseptar hen disiplinan Amataaw ad uchu ah mètaguwantaaw an hiya. ¹⁰ Te hen chinàcha-artaaw hen antoy lota, an hen-aketan yanggay hen nanisiplinaancha an chitaaw, te anggay hen kaen-enekkattaaw yag ah patinggan agé yanggay hen ma-awatancha way ammay. Waman ah Apudyus, hen chana manisiplinaan an chitaaw, wat ah tot-oway pagsaya-atantaaw ta mafalin mèawataaw

paat hen kaenammayna. ¹¹ Manowat te kaman paat faén ammay hen disiplina hen mepachahana te ammag sigab. Ngém no ma-awni, ta iyoyongyong hen anchi nadisiplinaan, wat elasinna hen kena-ammayna te ifungana hen kapanohan hen hamhamà ya hen ammay ya ustoy a-amma.

Tugun ya warneng

¹² Wat hiyachi, sosnod, uray no kaman achi-ayu maka-ara hen ligatyu, anyu yanggay ammag sésêmén ya mannunuuchun hen afurotyu. ¹³ Yag epapateyu paat hen anchi usto ta hen anchichay tapena way kapkapsot hen afurotnaat, mepapegsa hen afurotcha hen mangil-ancha an chàyu way achi an mahéphép hen kakenapsotna.

¹⁴ Anapényu hen patinggan hen kafaelayu way mèttempoyug hen aminay tatagu no mafalin. Ya anyu agég agawaan way mangamma hen ammayén Apudyus, te maid metape an hiya ah achi mangamma hen ammayéna. ¹⁵ Masapor arwachanyu agé ta maid iha an chàyu ah ammag mangachi hen torong Apudyus. Ya ilanyu agé ta achiyug u-unnongon hen laweng, te hen halenonot nadchiyat ammag kaman gamot way an chumachael, yag an agég chuar hen metakorong. ¹⁶ Yag ilanyu agé ta maid mangidchat hen acharna hen anchi achina karébféngan way midchatan ya achina agég fafarangén hen patigén Apudyus way kaman hen enkaman Esau. Te ah Esau, annag ensokat ah ammag ihay penangan hen anchi penakalébféngna way pango way anà. ¹⁷ Yag innilayu agé way hen na-awni,

wat ammag amchan hen layadna way mangan-gad hen hiyachiy penakalébféng ah kabindisyu-nana an amana, ngém ammag achi mafalin, tàén magénén nankela way mangimfafawi, te ammag looh neloo, yag achi mafalin way mepafangad hen anchi looh na-ammaan.

¹⁸ Sosnod, hen manayawantaaw an Apudyusat faén aggaégyat way kaman hen nekaman hen anchichay anap-otaaw ad namenghan way hen hommaga-énancha an hiya ad Sinai wat wacha hen ammag pararo way cha gumilab way apoy ya anat hen anchi helang ya ngéngét ya an agég cha fumali. ¹⁹ Yag nepa-ale agé hen kor-neta ya anat magngar hen anchi nan-ale. Yag hen anchichay anap-otaaw way nangngar hen imfagana, ammag nahéphép hen égyatcha yag chachaata mampangpanga-ase ta etagayna way mangimfaga hen anchi chana ifaga, ²⁰ te achicha maka-ara hen anchi chana imfaga way mangaliyén, “Ah gapon na-apudyusan hen hiyatoy fil-igat heno way manchà hen yatoy lugar way tàén animarén masapor mafunfuntò ingganah matéy.”

²¹ Yag gapoh ka-aggaégyatnaat uray agéh Mosesat ammag nampapayagpag ah égyatna.

²² Ngém safali an chitaaw ad uwan te ad uwan, maid aggaégyatna hen homaga-énantaaw an Apudyus ah manayawantaaw an hiya way natattagu ah ing-inggana. Te hen mepaniyanaat, kaman paat émméytaa hen anchi filig way Sion way iggaw hen anchi faru way fabréy ad Jerusalem way wachad uchu way iggaw agé hen anchichay kalifulifu way anghel. ²³ Yag kaman paat chataaw agé metape hen anchi

lagsak way ka-amongan hen amin anchichay a-anà Apudyus way nelelesta hen ngachancha ad uchu, ya wachacha agé hen amin anchichay natéy way omma-abfurot way imfilang Apudyus ah maid fasfasorcha an hiya. Ya chataaw agé metape an Apudyus paat way hiya hen uwis hen aminay katagutagu. ²⁴ Yag chataaw agé metape an Jesus way hiyan anchi aron hen anchi faru way torag Apudyus ah kahara-antaaw, te kaman paat niwagsè hen charana an chitaaw hen nanarosana hen fasortaaw. Wat ammag chakar hen entorong hen charana way achi kaman hen anchi charan Abel way an namfaga ah farésna.

²⁵ Wat anyu yanggay ammag ar-arwachan ta papannaagényu paat hen cha ifagan Apudyus ta achiyu an achiyé. Te hamham-ényu ngén hen nekaman hen anchichay anap-otaaw ad namenghan, te gapo ta iggaycha panaagén hen imfagan Moses way an yanggay ammag tatagu hen antoy lota, wat ammag chinusan Apudyus chicha. Wat ay ammoh achi kaskasen hen kachusaantaaw no achitaaw panaagén hen imfagan Apudyus paat way wachad uchu. ²⁶ Te ad namenghan ahchid Sinai, ammag nanlunig hen antoy lota hen anchi nan-aryana. Ngém imfafaggana way no kasen, faén yanggay hen antoy lota hen miwagat te uray agé ad uchu. ²⁷ Yag hen anchi nangaryan Apudyusén, “No kasenat miwagat hen egad,” hen laychén nadchiy aryénat anna yanggay ammag akyaén hen egachay enammaana ta metap-ar amin hen anchichay achi mannanayun ta hen anchichay mannanayun yanggay hen mehàfa way

yachi yanggay hen achi mafalin way miwagat.

²⁸ Wat hiyachi, antaaw yanggay ammag manyayaman an Apudyus te entatappena chitaaw hen anchi mannanayun way mantorayana way yachi hen ammag achi mafalin way miwagwagat. Ya antaaw ammag emamad hen ekamantaaw way manayaw an hiya ah mangemparaylaychantaaw an hiya ya antaaw agég iyafiin ya rispituwén hiya. ²⁹ Te ah Apudyus way chataaw chayawén, wadwadcha hen ekamanna way manusa hen chusééna no hen pararo way apoy.

13

Hen ekamantaaw way mangemparaylayad an Apudyus

¹ Masapor antaaw yanggay ammag etotoroy way mangempàila hen layadtaaw hen ifataaw way kaman hen maporportoy way masosonod.

² Yag achitaaw agég ilisiyan way manmangili hen uray anchichay maid innilataaw way tatagu, te wachacha hen inummat way maid innilacha yag ammag anghelat agé peet hen chacha menangili.

³ Ya achitaaw agé aliw-an hen anchichay ifataaw way nifafarud, ta torongantaaw chicha way kamantaaw agé nifafarud an chicha. Ya umat agé hen anchichay cha mapap-aligatan, antaaw agég mìligat an chicha way kaman yanggay hen achar-taaw hen cha mapaligatan.

⁴ Masapor agé iyafiinyu paat hen anah-ahaw-anyu way maid manlabrabseng hen inidchat Apudyus way lébféng yanggay hen hen-ahawa. Te

ah Apudyus, chuséena way chuséen hen anchi chumagchagas ya heno way manòyong hen faén ahawana.

⁵ Arwachanyu way arwachan ta faén ammag pelak hen agawaanyu hen antoy matatagguwanyu, ta an-ayug mamapnek koma hen anchi wà-achan chàyü. Te hen ekat Apudyus an chitaaw, ekatnéén, “Achì etagtagay chàyü, ya achì agé manchùgan chàyü.” ⁶ Wat hiyachi, sésém-ém koma hen hamhamàtaaw way mamanmà way mangaliyén,

“Ah Apudyus hen anchi manotorong an haén, wat achiyà émég-égyat ah uray heno way mepasamak.”

⁷ Achiyu agé cha ar-aliw-an hen anchichay nangintudtuchu hen alen Apudyus an chàyü hen anchi ar-argaw, ta hamham-ényu hen halenonot hen natatagguwancha ta torachényu koma agé hen enkamancha way ommafurot. ⁸ Te ammag achi mafab-alewan ah Jesu Cristu, wat hen anchi hamhamàna hen ar-argaw, yachi agé chillu hen hamhamàna ad uwan ya umat agéh ing-ingana. ⁹ Yag ilanyu agé ta achiayu ammag cha ma-awis hen anchichay sabsafali way tudtuchu ah matengewan hen afurotyu. Ya masapor ma-awatanyu way hen mangempapegsa hen pam-matetaaw wat hen torong Apudyus way faén hen anchi achi mangissaan hen mapanyaw way missa, te maid chillu tagu ah matorongan gapon nanongparana an cha nadchi.

¹⁰ Wat chitaaw way cha omafurot an Jesu Cristu, innilataaw way hiya hen nichaton ah fayad hen fasortaaw. Ngém hen anchichay é-éttégna way

chan sérfi hen orchin Moses, wat achicha metape an chitaaw. ¹¹ Manowat te hen cha ekaman hen anchi kangatowanay pachi way manginchaton hen ichatonna an Apudyusat iyéyna hen charan nadchi hen anchi Kachachayawan way Kowarton Apudyus ta ichatonna an hiya ah kalengfan hen fador hen tatagu. Yag hen anchi achar hen anchi inchatonna, melayaw way miyéy hen anchi lahin hen fabrèy ta ahchi hen manghèfanha. ¹² Yag ah Jesusat agé hen tommot-owaan amin cha nadchi, te inilhincha hiya hen anchi fabrèy yag anchaat pédtén way yachin nifùfuan hen charana ah kacharoson hen fador hen katagutagu. ¹³ Wat hiyachi, masapor koma agé u-unnuchuntaaw paat ah Cristu way kaman agé chataaw mì-ilhin an hiya hen anchi fabrèy way melak-am agé hen namibfiinancha an hiya. ¹⁴ Te faén chillu hen antoy lota hen ustoy i-iggawantaaw, te chataaw yanggay namnaméén hen anchi mifabrèyantaaw an Apudyus ah pegwana. ¹⁵ Yag hen kaman chataaw ichatochaton an Apudyus ad uwanat hen anchi yamantaaw an hiya way ah Jesu Cristu hen gaponaw way yachi chillu hen ustoy ekaman hen anchi mangentatàchég an Jesus. ¹⁶ Yag achitaaw agé cha etagtagay way mangamma hen ammay hen ifataaw, ya masapor agé totollongantaaw hen anchichay makasapor ah torong, te chichachi way a-amma hen kaman chatontaaw an Apudyus way cha mangemparaylayad an hiya.

¹⁷ Afurotonyu hen tugun hen anchichay cha mangemponponò an chàyu ya iyafiinyu agé chicha, te chicha hen piniyar Apudyus way manahallimun hen afurotyu ah pomegsaana. Yag

chacha agé emamad hen chacha ekamkaman te innilacha way masapor songfatancha an Apudyus hen aminay nipiyan an chicha. Wat afurotonyu chicha ta wachay lomaylaychan hen hamhamàcha way mangamma hen fiyangcha, te no achiyu afuroton chicha ta anchag tomkar way mangamma, wat an agég chàyü hen ma-awanan ah torong.

¹⁸ Etotoroyyu agé koma way cha manginluwaru an chànì te ingganad uwan, nanapnek hen hamhamàni way usto hen chani ammaan, yag maid chillu kasen laychénni way ammaan no achi yanggay hen usto. ¹⁹ Yag epapateyu paat agé way manginluwaru an haén ta ag-aggah koma yag umaliyà ahna way mangila an chàyü.

Hen manayawan an Apudyus

²⁰⁻²¹ Antaaw ammag chachayyawén ah Apudyus way nangempauchi an Apotaaway Jesus way hiya hen kangangatowan hen aminay kaman pastor way cha manalimun hen cha omafurot, te hiya hen nangidchat hen acharna way matéy way hen nifufuan hen charanaat yachi hen tommotowan hen anchi faru way torag Apudyus ah ing-inggana. Wat hen chà chawatén paat an Apudyus way pongar hen tornos, ta idchatna an chitaaw hen amin anchichay masaportaaw ah mangammaantaaw hen laychéna. Ya ta torongana agé chitaaw amin way mangamma hen mangemparaylayad an hiya way maid kasen mangempàwana hen anchi torongna no faén yanggay ah Jesu Cristu. Wat antaaw ammag chachayyawén ah Jesu Cristu ah ing-inggana.

Hen anongoh way tugun

²² Sosnod, pangpanga-aseyu ta papannaagényu paat hen antoy tugun-o an chàyu ah mepas-éman koma hen hamhamàyu, uray ta attè hen antoy ensorat-o an chàyu. ²³ Yag hen ihay laychê uwa agé way epaka-ammu an chàyu wat hen mepanggép an Timoteo way ifataaw, te hiyaat neparufus ah pagfaruchan. Yag no achi mafayag yag ummalehto, wat hiya hen man-ifà way umalehna way mangila an chàyu.

²⁴ Wat pakomostéényu hen annachay cha mangemponponò an chàyu ahna, ya umat agé hen amin annachay tapenay cha omafurot. Ya amin hen antochay ifataaw ahtod Italia, wat chacha agé amin pakomostaan chàyu.

²⁵ Wat ta totollongan chitaaw amin an Apudyus.

Hen alen Apudyus New Testament in Balangao

copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Balangao

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Balangao

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
a1cbff2a-e206-5c0d-b103-e2b24c337585